

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI

BIURO MINISTRA

SPRAWOZDANIE

z działalności Wydziału Kontroli w 2012 roku

Warszawa, marzec 2013 roku

I. Podstawy prawne działalności.

Usytuowanie Wydziału Kontroli, zwanego dalej Wydziałem, w 2012 roku w strukturze organizacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości określał Regulamin Organizacyjny Ministerstwa Sprawiedliwości, który w obowiązującym od dnia 1 marca 2012 r. brzmieniu, stanowił załącznik do Zarządzenia Nr 24/12/BDG Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lutego 2012 r.¹ Stosownie do zapisów ww. Regulaminu oraz Zarządzenia nr 1/2012 Dyrektora Biura Ministra z dnia 29 marca 2012 r. *w sprawie ustalenia wewnętrznego regulaminu organizacyjnego Biura Ministra*² do zadań Wydziału należy w szczególności:

- przeprowadzanie kontroli działalności Ministerstwa Sprawiedliwości oraz jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Sprawiedliwości lub przez niego nadzorowanych, w tym m. in. kontrolowanie sprawności działania, efektywności gospodarowania oraz przestrzegania prawa przez ww. jednostki organizacyjne;
- współdziałanie z komórkami organizacyjnymi Ministerstwa w zakresie sporządzania planów kontroli, dokonywania analiz wyników kontroli, wydawania zaleceń pokontrolnych, a także zaleceń w zakresie kontroli prawidłowości i terminowości ich wykonania;
- współdziałanie z Prezesem Rady Ministrów w zakresie koordynowania przez niego kontroli, o czym jest mowa w ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*³ (dalej: *ustawa o kontroli*);
- przeprowadzanie kontroli podmiotów, którym udzielono dotacji celowych z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, w zakresie wykorzystania przyznanych środków;
- udzielanie informacji, dotyczących przepisów prawa obowiązujących w przedmiocie wydatkowania środków pochodzących z dotacji, jak również informacji w zakresie wydanych przez Departament Prawa Karnego opinii co do treści ww. przepisów

¹ Do dnia 29 lutego 2012 r. obowiązywał Regulamin Organizacyjny Ministerstwa Sprawiedliwości wprowadzony Zarządzeniem Nr 33/10/BDG Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 marca 2010 r.

² Do dnia 28 marca 2012 r. obowiązywał Wewnętrzny Regulamin Biura Ministra wprowadzony Zarządzeniem Dyrektora Biura Ministra Nr 1/2010 z dnia 10 maja 2010 r.

³ Dz. U. Nr 185, poz. 1092

prawa, podmiotom objętym kontrolą, o której mowa powyżej, w zakresie objętych kontrolą zagadnień.

Podstawę podjęcia kontroli, realizowanych przez Wydział w imieniu Ministra Sprawiedliwości, jako organu administracji rządowej, w stosunku do jednostek podległych i nadzorowanych stanowią przepisy ustawy *o kontroli*.

Dodatkowo zgodnie z art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*⁴, dysponenci części budżetowych sprawują nadzór i kontrolę nad całością gospodarki finansowej podległych jednostek organizacyjnych. Przedmiotem nadzoru i kontroli jest m. in.: prawidłowość i terminowość pobierania dochodów, zgodność wydatków z planem oraz prawidłowość wykorzystania środków finansowych, w tym zakres zrealizowanych zadań.

Ponadto, sprawowanie nadzoru i kontroli nad całością gospodarki finansowej sądów, w tym nad gospodarowaniem mieniem Skarbu Państwa oraz nad efektywnością i skutecznością realizacji planów w układzie zadaniowym na podstawie mierników stopnia realizacji celów, zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, z zastrzeżeniem art. 69 ust. 2 ustawy *o finansach publicznych*, jak również przestrzegania dyscypliny finansów publicznych, regulował § 3 ust. 3 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 stycznia 2008 r. *w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych*⁵.

Kontrolę działalności zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich realizowano z kolei zgodnie z § 101 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2001 r. *w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich*⁶. Podstawę prawną podjęcia czynności kontrolnych w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury w Krakowie stanowił natomiast art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury*⁷.

Tryb kontroli oraz jej zasady, w przypadku kontroli podejmowanych wobec jednostek wymienionych w art. 6 ust. 3 ustawy *o kontroli* określono w tejże ustawie, natomiast w przypadku czynności realizowanych w pozostałych jednostkach i podmiotach

⁴ Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.

⁵ Dz. U. Nr 11, poz. 69, z późn. zm.; od dnia 1 stycznia 2013 r. obowiązuje rozporządzenie z dnia 19 grudnia 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1476)

⁶ Dz. U. Nr 124, poz. 1359, z późn. zm.

⁷ Dz. U. z 2012 r. poz. 1230 j.t.

pracownicy Wydziału powierzone zadania wykonywali na zasadach wynikających z wewnętrznej procedury „Wykonywanie zadań kontrolnych przez Wydział Kontroli Biura Ministra” (B.7.1.1 - nr wersji 3.0) z dnia 11 września 2009 r.

II. Środowisko kontroli.

Środowisko kontroli jest istotnym elementem systemu kontroli i w sposób zasadniczy wpływa na jej jakość. W celu zobrazowania pracy Wydziału w 2012 roku poniżej wskazano elementy mające zasadnicze znaczenie dla realizacji powierzonych Wydziałowi zadań kontrolnych.

1. Środowisko wewnętrzne.

Wydział wykonuje swoje zadania kompetentnie i obiektywnie, a działalność kontrolna prowadzona jest w sposób wydajny i skuteczny. Naczelnik Wydziału oraz pracownicy wykonują powierzone im zadania i obowiązki, kierując się osobistą i zawodową uczciwością. Zakres obowiązków pracowników Wydziału został sformułowany precyzyjnie i odpowiednio do wagi podejmowanych decyzji i ryzyka z nimi związanego.

Osiągnięcie celu kontroli wymaga również stałego kształtowania profesjonalizmu kontrolera poprzez podnoszenie jego kwalifikacji i kompetencji zawodowych. W związku z tym w 2012 roku pracownicy Wydziału uczestniczyli w szkoleniach, których tematyką były zagadnienia niezbędne do właściwej realizacji zadań, w tym w szczególności zagadnienia z obszaru finansów publicznych, tj. m.in.: kontrola zarządcza, odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych czy kontrole prowadzone po zakończeniu realizacji projektów. Naczelnik Wydziału dodatkowo, corocznie bierze również udział w szkoleniach z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi.

Ponadto, w związku z wprowadzoną od 2012 roku ustawą o kontroli Naczelnik uczestniczył w spotkaniach organizowanych przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów w zakresie problematyki prowadzenia działalności kontrolnej, w tym w szczególności w zakresie stosowania przepisów tejże ustawy czy też standardów kontroli w administracji

rządowej. Z informacjami oraz wiedzą zdobytą w trakcie ww. spotkań zapoznano pracowników Wydziału podczas zorganizowanych wewnątrz Wydziału szkoleń, co stanowiło podstawę do dalszego samokształcenia.

2. Efektywność kontroli.

Zadaniem kontroli jest ocena prawidłowości działania jednostek, w tym ujawnienie i określenie źródeł powstawania nieprawidłowości i uchybień, ale również wskazanie obszarów, których działalność przebiega bez zastrzeżeń. Efektywność kontroli oznacza należyte wykorzystanie wyników kontroli dla poprawy działalności kontrolowanych jednostek. Efektywność postępowania kontrolnego powinna zatem być postrzegana i oceniana nie tylko przez pryzmat ujawnionych nieprawidłowości, ale przede wszystkim jako działania podejmowane w ramach realizacji wystosowanych zaleceń pokontrolnych, które przyczyniają się do usprawnienia działalności jednostek. Zalecenia zawarte w wystąpieniach pokontrolnych wskazują bowiem na potrzebę podjęcia konkretnych przedsięwzięć, mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości, jak również poprawę skuteczności działania i efektywności kontrolowanej jednostki.

Zrealizowane w 2012 roku działania kontrolne, w wyniku których ujawniono nieprawidłowości w poszczególnych obszarach działalności jednostek objętych kontrolą, przyczyniły się do wyeliminowania stwierdzonych niezgodności, co w konsekwencji skutkowało poprawą funkcjonowania tych jednostek oraz usprawnieniem realizowanych przez nie zadań.

Przykładowo, wyniki kontroli przeprowadzonych w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich w zakresie gospodarowania nieruchomościami, będącymi w ich dyspozycji, spowodowały zwiększenie intensywności i skuteczności działań nadzorczych ze strony kierowników tych jednostek nad prawidłowym zarządzaniem dysponowanym majątkiem. W podmiotach, w których tematyka kontroli obejmowała z kolei zagadnienia dotyczące dokonywania wydatków budżetowych, zwrócono uwagę na prawidłowe stosowanie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*⁸ w związku z realizowanymi zakupami i usługami. W przypadku pozostałych

⁸ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 j.t., z późn. zm.

kontroli, których tematyka obejmowała zagadnienia dotyczące gospodarki finansowej, wskazywano na konieczność kierowania się zasadami celowego i oszczędnego gospodarowania środkami budżetowymi, zarówno w zakresie pobieranych dochodów, jak i dokonywanych wydatków.

Odnosząc się do kontroli w Instytucie Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie czy kontroli wewnętrznej w Ministerstwie, dokonane ustalenia dostarczyły Kierownictwu Ministerstwa Sprawiedliwość informacji odpowiednio w zakresie stanu zatrudnienia oraz realizowanych projektów, co w konsekwencji pomogło w podjęciu stosowanych działań i wydaniu poleceń we wskazanych obszarach działalności.

Stwierdzone w wyniku działań Wydziału Kontroli nieprawidłowości niejednokrotnie wskazywały na zasadność opracowania przez jednostki odpowiednich procedur wewnętrznych, w sposób jednoznaczny i przejrzysty opisujących obszary czy procesy, co do których wniesiono uwagi, bądź też uzasadniały dokonanie zmian tych regulacji, które dotychczas obowiązywały, lecz nie opisywały w sposób prawidłowy i wystarczający danego obszaru działalności jednostki.

Ponadto, stwierdzone przypadki czynów noszących znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. *o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych*⁹, stanowiły podstawę złożenia zawiadomień do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych.

Przeprowadzone w 2012 roku kontrole, oprócz identyfikacji działań nieprawidłowych, potwierdziły również właściwe oraz zgodne z przepisami funkcjonowanie poszczególnych obszarów działalności jednostek. Wymierną i znaczącą poprawę zaobserwowano w szczególności w jednostkach, w których w 2012 roku zaplanowano i zrealizowano kontrole, mające na celu weryfikację wykonania zaleceń pokontrolnych, wydanych przez Wydział Kontroli w konsekwencji negatywnych wyników poprzednich kontroli, przeprowadzonych w tych jednostkach przez służby kontrolne Ministerstwa Sprawiedliwości.

⁹ Dz. U. z 2013 r. poz. 168 j.t.

3. Wewnętrzna i zewnętrzna współpraca.

W celu zapewnienia profesjonalnego przedstawienia wyników kontroli, ustalenia podejmowane w toku czynności kontrolnych konsultowano podczas organizowanych wewnątrz Wydziału spotkań i porad. W uzasadnionych sytuacjach na bieżąco informowano Kierownictwo Ministerstwa o stwierdzonych przypadkach działań niezgodnych z prawem.

Wyniki przeprowadzonych kontroli przekazywano również do komórek wewnętrznych Ministerstwa, sprawujących w danym zakresie nadzór nad właściwymi jednostkami, tj. Departamentu Budżetu, Kontroli Zarządczej i Efektywności¹⁰ w zakresie inwestycji realizowanych w tych jednostkach, Biura Kadr i Logistyki¹¹ w zakresie spraw związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy, a także do Departamentu Wykonania Orzeczeń i Probacji (w zakresie kontroli w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich) oraz do Departamentu Sądów, Organizacji i Analiz Wymiaru Sprawiedliwości¹² (w zakresie kontroli w jednostkach sądownictwa powszechnego i Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury w Krakowie). Natomiast w celu rozstrzygnięcia kwestii niejednoznacznych lub nieuregulowanych w prawodawstwie występowano o opinie do uprawnionej do tego komórki organizacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości.

Na bieżąco informowano kierowników kontrolowanych jednostek o stwierdzonych uchybieniach i nieprawidłowościach, celem umożliwienia podjęcia przez nich niezwłocznych działań naprawczych. W sytuacjach tego wymagających, podczas realizowanych kontroli przeprowadzano dla kierowników jednostek i pracowników instruktaż w zakresie wykonywanych przez nich zadań, mający na celu podjęcie działań prowadzących do zminimalizowania wystąpienia w przyszłości nieprawidłowości w obszarach objętych kontrolą. Zwracano uwagę na właściwe sprawowanie kontroli i ponoszenie odpowiedzialności za całość gospodarki finansowej jednostki przez kierownika jednostki, które to obowiązki nakłada ustawa *o finansach publicznych*, w sposób szczególny uwzględniając obszar dotyczący gospodarowania majątkiem, będącym w dyspozycji tych jednostek. Powyższe dotyczyło również właściwego wykonywania

¹⁰ Do dnia 29 lutego 2012 r. Departament Budżetu i Inwestycji

¹¹ Do dnia 29 lutego 2012 r. Biuro Dyrektora Generalnego

¹² Do dnia 29 lutego 2012 r. Departament Sądów Powszechnych

przez kierownika jednostki i jego służby obowiązków, które nakładają przepisy ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości*¹³. Ponadto obejmowało prawidłową realizację procedur wynikających z ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*, a także z innych aktów prawnych określających zasady dokonywania wydatków jak i pozyskiwania dochodów budżetowych.

III. Realizacja zadań kontrolnych w 2012 roku.

1. Plan kontroli.

Wydział wykonywał swoje zadania kontrolne na podstawie „Planu kontroli Wydziału Kontroli na 2012 rok”, zatwierdzonego przez działającego z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości Zastępcę Dyrektora Biura Ministra. W planie na 2012 rok ujęto kontrole jednostek realizowane zarówno według trybu i zasad wynikających z przepisów ustawy *o kontroli*, jak i zgodnie z wewnętrzną procedurą kontroli (procedura B.7.1.1 - „Wykonywanie zadań kontrolnych przez Wydział Kontroli Biura Ministra”, nr wersji 3.0, z dnia 11 września 2009 r.).

Podstawą planowania rocznego były m. in. informacje i propozycje pochodzące od jednostek podległych lub nadzorowanych. Przy planowaniu kontroli priorytetowo, podobnie jak w latach ubiegłych, potraktowano uwagi i wnioski Kierownictwa Ministerstwa oraz osób zarządzających komórkami organizacyjnymi Ministerstwa. Plan kontroli Wydziału na 2012 rok opracowany został z uwzględnieniem wyników wcześniejszych kontroli oraz informacji i skarg, a także w oparciu o analizę określonych problemów i ryzyka wystąpienia nieprawidłowości. Przy opracowaniu planu uwzględniono również plany i wyniki audytów.

Priorytetem w realizacji obowiązków w 2012 roku były, obok kontroli jednostek sądownictwa, kontrole zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich. Do planu włączono również rodzinne ośrodki diagnostyczno-konsultacyjne. Jak co roku główny nacisk położony został na kontrole, których przedmiot stanowią wybrane zagadnienia

¹³ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 j.t., z późn. zm..

związane z funkcjonowaniem danej jednostki i które pozwalają ocenić pewien obszar działalności kontrolowanych podmiotów. W harmonogramie ujęto także kontrole sprawdzające stan realizacji zaleceń pokontrolnych, w której poprzednie kontrole stwierdziły znaczącej wagi nieprawidłowości.

W trakcie roku plan dwukrotnie został zmieniony. Zmiany w planie uzasadniały przede wszystkim zlecone w trakcie roku do realizacji liczne kontrole prowadzone w trybie doraźnym. Zgodnie z planem (po uwzględnieniu zmian) zamierzano przeprowadzić kontrole w 13 jednostkach, w tym: w 5 jednostkach sądownictwa powszechnego, w 6 zakładach poprawczych bądź schroniskach dla nieletnich, w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej w Warszawie oraz w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury w Krakowie.

2. Realizacja zadań kontrolnych.

W związku z wykonywaniem zadań kontrolnych Wydziału, zarówno w ramach realizacji planu pracy jak i zadań zleconych w trybie doraźnym, w 2012 roku przeprowadzono łącznie 33 kontrole w 31 jednostkach, z tego: 13 kontroli planowych oraz 20 kontroli doraźnych, w tym 1 kontrolę doraźną w komórce organizacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości.

Strukturę jednostek objętych kontrolą, według ich rodzaju, przedstawia poniższa tabela.

L.p.	Jednostka/komórka kontrolowana	Liczba kontroli	
		planowe	pozaplanowe
1.	sądy okręgowe	5	2
2.	sądy rejonowe	-	1
3.	zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich	6	14
4.	Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury w Krakowie	1	-
5.	Instytut Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie	-	2
6.	Centralny Zarząd Służby Więziennej w Warszawie	1	-
7.	Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych w Ministerstwie Sprawiedliwości (wewnętrzna)	-	1
Razem		13	20

Spośród ww. łącznej liczby kontroli, w przypadku 28 proces kontrolny w 2012 roku został zakończony wystąpieniem pokontrolnym lub innym równoważnym dokumentem. W przypadku pozostałych 5 kontroli zalecenia pokontrolne przekazano do jednostek w kolejnym roku. W 2012 roku Wydział zakończył kontrole w 19 zakładach poprawczych bądź schroniskach dla nieletnich, 3 jednostkach sądownictwa powszechnego (4 kontrole), Centralnym Zarządzie Służby Więziennej w Warszawie, Instytucie Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie (2 kontrole), Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury w Krakowie oraz w Departamencie Informatyzacji i Rejestrów Sądowych w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Spośród wszystkich zrealizowanych w 2012 roku kontroli w jednym przypadku czynności kontrolne przeprowadzono w trybie uproszczonym. Jej wyniki, zgodnie z procedurą, zawarto w sprawozdaniu z kontroli. Pozostałe zadania kontrolne zrealizowano w trybie zwykłym. W dwóch przypadkach, ze względu na wyłącznie pozytywne wyniki kontroli ustalenia zawarto w sprawozdaniu, w pozostałych, w przypadku kontroli realizowanych zgodnie z ustawą *o kontroli*, sporządzono wystąpienie pokontrolne, bądź w przypadku kontroli prowadzonych w innym trybie, dokument równoważny – protokół kontroli. W wyniku kontroli w Schronisku dla Nieletnich w Pobiedziskach wystąpienie pokontrolne nie zostało przekazane do jednostki kontrolowanej ze względu na jej planowaną wówczas likwidację.

W wyniku dokonanych ustaleń, opisanych w dokumentacji pokontrolnej, do jednostek, w przypadku których stwierdzono nieprawidłowości lub uchybienia, wystosowano zalecenia pokontrolne, określając jednocześnie termin powiadomienia o stanie ich realizacji.

Do zadań Wydziału w 2012 roku należało również przeprowadzanie analizy rocznych sprawozdań, dotyczących wykorzystania przez instytucje, stowarzyszenia, fundacje i organizacje społeczne nawiązek i świadczeń pieniężnych, orzeczonych w trybie art. 47 i 49 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks karny*¹⁴, obowiązującej w wersji na dzień 31.12.2011 r. Zgodnie bowiem z art. 4 ustawy z dnia 12 lutego 2010 r. *o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska*¹⁵, na mocy której od dnia 1 stycznia 2012 roku zmieniono zasady przyznawania

¹⁴ Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.

¹⁵ Dz. U. Nr 40, poz. 227, z późn. zm.

środków z tytułu z nawiązek i świadczeń pieniężnych, wprowadzając Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, w sprawach, których orzeczono nawiązkę lub świadczenie pieniężne przed wejściem w życie ww. ustawy do wykonania nawiązki i świadczenia pieniężnego należało stosować przepisy dotychczasowe. W związku z powyższym, instytucje, stowarzyszenia, fundacje i organizacje społeczne również w 2012 roku zobowiązane były do sporządzania i przekazywania Ministrowi Sprawiedliwości przedmiotowych sprawozdań, a te w konsekwencji podległy analizie dokonywanej przez Wydział Kontroli. W toku przeprowadzonych weryfikacji i analiz sprawozdań stwierdzono, że nadesłana dokumentacja zawierała nieprawidłowości i uchybienia, polegające w szczególności na wskazaniu niecelowego wykorzystania zasądzonych środków oraz na błędach rachunkowych dotyczących rozliczenia otrzymanych i wydatkowanych środków.

3. Przeprowadzone kontrole.

3.1. Kontrole zrealizowane zgodnie z planem.

3.1.1. Kontrole w sądach okręgowych.

W ramach realizacji planu kontroli na 2012 rok kontrole przeprowadzono w 5 sądach okręgowych, tj. w: Sądzie Okręgowym w Gdańsku, Katowicach, Toruniu, Bydgoszczy oraz Warszawa-Praga w Warszawie.

3.1.1.1. Sąd Okręgowy w Gdańsku.

Zakres kontroli obejmował realizację planu wydatków budżetowych oraz gospodarowanie majątkiem, w tym w szczególności prawidłowość przeprowadzenia procedury dotyczącej zakupu nieruchomości zabudowanej w Wejherowie i przystosowania omawianego obiektu dla potrzeb Sądu Rejonowego w Wejherowie. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono w szczególności:

- płatności z tytułu zakupu nieruchomości zabudowanej w Wejherowie dokonano z naruszeniem terminów wynikających z postanowień aktów notarialnych; powyższe

spowodowane było nieprzekazaniem w terminie na rachunek Sądu Okręgowego w Gdańsku środków finansowych przez Ministerstwo Finansów,

- jednostka w okresie objętym kontrolą nie posiadała szczegółowych procedur w zakresie nabywania nieruchomości, co było niezgodne z art. 68 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*.

W wyniku przeprowadzonej kontroli wystosowano do jednostki zalecenia pokontrolne, mające na celu niedopuszczenie w przyszłości do wystąpienia, ujawnionych w toku kontroli nieprawidłowości. Z informacji otrzymanej od kierownika jednostki kontrolowanej wynikało, iż zalecenia zostały zrealizowane w wyznaczonym terminie.

3.1.1.2. Sądy Okręgowe w Bydgoszczy, Katowicach, oraz Toruniu.

Zakres kontroli w Sądach Okręgowych w Katowicach oraz w Bydgoszczy obejmował zagadnienia dotyczące prawidłowości realizacji planu wydatków budżetowych, prawidłowości przyznawania i wypłacania pracownikom wynagrodzeń, zasadności, celowości i zgodności z prawem zawieranych umów zleceń oraz prawidłowość wykonania planu finansowego rodzinnego ośrodka diagnostyczno-konsultacyjnego. Z kolei w Sądzie Okręgowym w Toruniu kontrolę przeprowadzono w zakresie wykonania planu dochodów i windykacji należności, w tym należności sądowych, realizacji planu wydatków budżetowych, prawidłowości przyznawania i wypłacania pracownikom wynagrodzeń oraz zasadności, celowości i zgodności z prawem zawieranych umów zleceń.

Czynności kontrolne w ww. jednostkach, zgodnie z przyjętymi do planu założeniami, zostały zrealizowane w 2012 roku, jednakże etap opracowania dokumentacji pokontrolnej, w tym wystąpienia pokontrolnego zawierającego zalecenia pokontrolne, zrealizowano na początku kolejnego roku.

3.1.1.3. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie.

Kontrola miała na celu sprawdzenie wykonania zaleceń pokontrolnych wydanych w związku z kontrolami doraźnymi przeprowadzonymi w Sądzie przez Ministerstwo Sprawiedliwości w 2011 r. Kontrolą objęto, m.in. następujące zagadnienia: prowadzenie gospodarki finansowej, spraw kadrowych, prawidłowość wypłaty wynagrodzeń

i wynikających z nich zobowiązań pracodawcy wobec pracownika i nagród, a także prawidłowość prowadzenia akt osobowych pracowników. Kontrolę przeprowadzono również w konsekwencji wyników wcześniejszego postępowania kontrolnego Sądu Apelacyjnego w Warszawie, w zakresie zbieżnym z kontrolą Ministerstwa. W związku z powyższym Wydział Kontroli kontrolę sprawdzającą przeprowadził równoległe ze służbami kontrolnymi Sądu Apelacyjnego w Warszawie.

Czynności kontrolne w Sądzie, zgodnie z przyjętymi do planu założeniami, zostały zakończone w 2012 roku, jednakże zalecenia pokontrolne wystosowano do jednostki w roku 2013.

3.1.2. Zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich.

Stosownie do planu kontroli na 2012 rok przeprowadzono kontrole problemowe w Zakładach Poprawczych i Schroniskach dla Nieletnich w Głogowie i Raciborzu, w Zakładach Poprawczych w: Poznaniu, Jerzmanicach-Zdrój, Koszalinie oraz w Schronisku dla Nieletnich w Pobiedziskach. Kontrole miały na celu zbadanie prowadzenia gospodarki finansowej, prawidłowości tworzenia i gospodarowania środkami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz pozostającymi w dyspozycji zakładu bądź schroniska środkami finansowymi będącymi własnością wychowanków, realizacji planu wydatków budżetowych, jak również zagadnień kadrowych. Dodatkowo w przypadku jednostek w Głogowie i Pobiedziskach kontrolą objęto funkcjonowanie służb bezpieczeństwa i higieny pracy oraz prowadzenia dokumentacji w przedmiotowym zakresie. W Zakładzie w Poznaniu z kolei zakres kontroli dotyczył również gospodarowania zasobem mieszkaniowym pozostającym w dyspozycji jednostki.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono w szczególności:

- a) w zakresie realizacji planu wydatków budżetowych:
 - nieprzestrzeganie przepisów ustawy *Prawo zamówień publicznych* poprzez niezamieszczanie w Biuletynie Zamówień Publicznych wymaganych informacji oraz nieprawidłowy tryb zwrotu wykonawcy wadium (Zakład Poprawczy w Jerzmanicach-Zdrój),
- b) w zakresie ewidencji depozytów pieniężnych wychowanków:

- przypadki, w których depozyty wychowanków zakładów i schronisk nie były przechowywane na rachunku bankowym i oprocentowane, co naruszało § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. *w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych*¹⁶ (jednostki w Jerzmanicach-Zdrój, Koszalinie, Poznaniu oraz Raciborzu),
 - nieujęcie w księgach rachunkowych operacji gospodarczych dotyczących depozytów pieniężnych, co stanowiło naruszenie art. 20 ustawy *o rachunkowości* przy uwzględnieniu zasad szczególnych określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej*¹⁷ (jednostki w Pobiedziskach i Poznaniu).
- c) w zakresie spraw kadrowych:
- naruszenie art. 132 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. *Kodeks pracy*¹⁸, tj. wykonywanie obowiązków służbowych pozbawiło pracowników prawa do co najmniej 11 godzinnego nieprzerwanego odpoczynku w czasie doby (jednostki w Poznaniu i Raciborzu),
 - przekraczanie liczby godzin nadliczbowych przepracowanych przez pracowników, tj. 150 godzin w roku kalendarzowym przypadających na poszczególnego pracownika, co było niezgodne z art. 151 § 3 ustawy *Kodeks pracy* (jednostki w Jerzmanicach-Zdrój, Koszalinie i Poznaniu).
- d) w zakresie prawidłowości tworzenia i gospodarowania środkami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych:
- przekazanie na fundusz pierwszej transzy środków w kwocie niższej, aniżeli wynika to z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. *o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych*¹⁹ (Zakład Poprawczy w Jerzmanicach-Zdrój),
 - utworzenie funduszu socjalnego w wysokości przyznanej planem budżetu państwa dla Zakładu na 2011 r., a nie z corocznego odpisu podstawowego, naliczonego

¹⁶ Dz. U. Nr 241, poz. 1616.

¹⁷ Dz. U. Nr 128, poz. 861.

¹⁸ Dz. U. z 1998 Nr 21, poz. 94 z późn. zm.

¹⁹ Dz. U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335 z późn. zm.

w stosunku do przeciętnej liczby zatrudnionych, tj. niezgodne z zapisami art. 5 ww. ustawy (Zakład Poprawczy w Jerzmanicach-Zdrój),

- naliczenie odpisu funduszu w części dotyczącej emerytów i rencistów (kadry pedagogicznej) w zaniżonej wysokości, tj. z naruszeniem art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. *Karta nauczyciela*²⁰ oraz regulacji wewnętrznych (Zakład Poprawczy i Schronisko dla Nieletnich w Głogowie),
- e) w zakresie gospodarowania zasobem mieszkaniowym będącym w dyspozycji jednostki:
 - brak regulacji wewnętrznych określających zasady wynajmowania lokali mieszkalnych, dotyczących np.: określenia kręgu osób uprawnionych do korzystania z lokali czy odpowiedzialności osób korzystających z lokali za uszkodzone mienia (Zakład Poprawczy w Poznaniu),
- f) w zakresie organizacji i funkcjonowania służb bhp:
 - powierzeniu obowiązków z zakresu bhp i ochrony przeciwpożarowej niezgodne postanowieniami § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. *w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy*²¹ (Zakład Poprawczy i Schronisko dla Nieletnich w Głogowie).

W wyniku przeprowadzonych kontroli wystosowano do jednostek zalecenia pokontrolne, mające na celu wyeliminowanie oraz niedopuszczenie w przyszłości, do wystąpienia ujawnionych w toku kontroli nieprawidłowości. W przypadku Schroniska dla Nieletnich w Pobiedziskach odstąpiono od wydania zaleceń pokontrolnych ze względu na planowaną wówczas likwidację jednostki.

W odpowiedzi kierownicy jednostek poinformowali Ministerstwo o podjętych działaniach zmierzających do usunięcia ujawnionych nieprawidłowości i zapobieżenia ich powstawaniu w przyszłości. W przypadku jednostki w Głogowie wydane zalecenia, ze względu na charakter nieprawidłowości, podlegają dalszemu monitorowaniu.

3.1.3. Centralny Zarząd Służby Więziennej w Warszawie.

Zakres kontroli obejmował realizację wydatków budżetowych. Stosownie do zakresu kontroli ujawniono, iż rozliczenia kosztów wyjazdów służbowych

²⁰ Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 j.t., z późn. zm.

²¹ Dz. U. Nr 109, poz. 704, z późn. zm.

krajowych dokonywano z naruszeniem terminu wynikającego z § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 lutego 2011 r. *w sprawie należności przysługujących funkcjonariuszowi Służby Więziennej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju i przeniesień*²² oraz obowiązujących w tym zakresie w Centralnym Zarządzie regulacji wewnętrznych. Z kolei w przypadku podróży zagranicznych, ujawniono przypadki kiedy nie dochowywano terminów rozliczeń kosztów podróży określonych w § 7 pkt 2 Zarządzenia Nr 68/10 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 30 września 2010 r. *w sprawie współpracy międzynarodowej oraz podróży służbowych za granicę przedstawicieli Służby Więziennej*.

Z odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne wynikało, że zalecenia pokontrolne wydane w tym obszarze zostały wykonane.

3.1.4. Kontrole sprawdzające.

W ramach realizacji planu kontroli na 2012 rok kontrole sprawdzające przeprowadzono w Sądzie Okręgowym Warszawa-Praga w Warszawie²³ oraz Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury w Krakowie.

3.1.4.1. Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury w Krakowie.

Zakresem kontroli objęto wykonania zaleceń pokontrolnych wydanych w wyniku kontroli przeprowadzonej przez Wydział Kontroli Biura Ministra Ministerstwa Sprawiedliwości w roku 2010. Ponadto skontrolowano m. in. prawidłowości prowadzenia spraw kadrowych i gospodarki finansowej, w tym legalności dokonywania wydatków, z uwzględnieniem stosowania przepisów ustawy *Prawo zamówień publicznych*.

Ustalono, iż zalecenia pokontrolne wydane w wyniku poprzedniej kontroli zostały wykonane, za wyjątkiem nieprawidłowości dotyczących nieterminowego regulowania zobowiązań wynikających z postanowień zawartych przez Krajową Szkołę umów. Ponadto, w trakcie przedmiotowej kontroli stwierdzono inne nieprawidłowości i uchybienia, jak m. in.:

²² Dz. U. Nr 31, poz. 155.

²³ Wyniki kontroli opisano w pkt 3.1.1.3. sprawozdania.

- nie dostosowano obowiązującej w Krajowej Szkole instrukcji w sprawie kontroli wewnętrznej, sporządzania i obiegu dokumentów finansowo-księgowych do wymogów i specyfiki jednostki poprzez określenie trybu obiegu dokumentów finansowo-księgowych w zakresie ośrodków szkoleniowych oraz Ośrodka Szkolenia Ustawicznego i Współpracy Międzynarodowej, mieszczących się poza siedzibą jednostki,
- nie dostosowano systemu księgowego w sposób umożliwiający zamieszczanie na fakturach terminu płatności zgodnego z zapisami zawartymi w zawieranych umowach, natomiast faktury za najem pomieszczeń nie były wystawiane zgodnie z warunkami płatności określonymi w zawartych umowach najmu,
- w zakresie zamówień publicznych nie przestrzegano przepisów ustawy *Prawo zamówień publicznych* poprzez m. in. naruszenie trybu zwrotu wadium wykonawcy, nieprawidłowe zamieszczanie na stronie Biuletynu Zamówień Publicznych ogłoszenia o udzieleniu zamówienia oraz nieprawidłowe sporządzanie dokumentacji z postępowania; nie egzekwowano ponadto realizacji zapisów umów o zamówienie publiczne w zakresie dokonywania odbioru wykonanych robót.

Z informacji, stanowiącej odpowiedź na wystąpienie pokontrolne wynikało, że zalecenia zostały zrealizowane w wyznaczonym terminie.

3.2. Kontrole pozaplanowe (doraźne).

Kontrole doraźne, zgodnie z ich charakterem, przeprowadzone zostały niezależnie od opracowanego „Planu kontroli Wydziału Kontroli na 2012 rok” i wynikały z bieżących potrzeb zaistniałych w trakcie roku. Zostały one przeprowadzone na wniosek bądź to Kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości, bądź też osób kierujących komórkami organizacyjnymi Ministerstwa. Informacje wskazujące na konieczność objęcia kontrolą danych obszarów powzięto również z jednostek podległych lub nadzorowanych.

3.2.1. Kontrole w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich.

Kontrole poza planem przeprowadzono łącznie w 15²⁴ zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich.

3.2.1.1. Kontrole w zakresie gospodarowania zasobem mieszkaniowym pozostającym dyspozycji zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich.

Kontrole zrealizowano łącznie w 13 jednostkach, mających siedziby w Białymstoku, Chojnicach, Kcyni, Konstantynowie Łódzkim, Laskowcu, Poznaniu, Pszczynie-Łące, Sadowicach, Studzieńcu, Szubinie, Świdnicy, Świeciu oraz Zawierciu. W wyniku kontroli stwierdzono w szczególności:

- brak w większości jednostek wewnętrznych regulacji, określających szczegółowe zasady gospodarowania lokalami, będącymi w ich dyspozycji, do czego zobowiązują postanowienia art. 68 ustawy *o finansach publicznych*; w niektórych jednostkach opracowane procedury regulowały gospodarkę lokalową w sposób niejednolity oraz w ograniczonym zakresie (jednostki w Kcyni, Konstantynowie Łódzkim, Laskowcu, Poznaniu, Pszczynie- Łące, Sadowicach, Studzieńcu, Świdnicy, Świeciu i Zawierciu),
- stosowanie nieaktualnych stawek opłat za czynsz i media pomimo zmian warunków ekonomiczno – gospodarczych, zaniżając w ten sposób dochody budżetu państwa (jednostki w Kcyni, Laskowcu, Pszczynie-Łące, Studzieńcu i Świeciu),
- nienaliczanie i niepobieranie od najemców opłat za czynsz, media lub wywóz nieczystości, stanowiące naruszenie zapisów § 14 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów *w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych*; wydatkowanie środków publicznych w sposób niegospodarny było ponadto niezgodne z art. 44 ust. 3 pkt 1) ustawy *o finansach publicznych* (jednostki w Białymstoku, Laskowcu, Pszczynie-Łące i Zawierciu),

²⁴ Ustalenia w przypadku kontroli w Zakładzie Poprawczym w Poznaniu zawarto w pkt 3.1.2. sprawozdania (kontrola planowa)

- nieterminowe regulowanie należności za czynsz i media przez najemców lokali mieszkalnych (jednostki w Chojnicach, Kcyni, Laskowcu, Poznaniu, Pszczynie-Łące, Sadowicach, Studzieńcu, Szubinie i Zawierciu),
- pojedyncze przypadki niezaktualizowania wartości nieruchomości, będących w dyspozycji jednostek (Zakład Poprawczy i Schronisko dla Nieletnich w Pszczynie-Łące),
- pojedyncze przypadki braku dokumentacji określającej stan prawny zasobów mieszkaniowych, będących w dyspozycji poszczególnych jednostek, bądź dokumentacja – księgi wieczyste nie odzwierciedlały faktycznego stanu prawnego nieruchomości (jednostki w Świdnicy i Zawierciu),

Ujawnione w trakcie kontroli w dwóch przypadkach nieprawidłowości, noszące znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. *o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych*, skutkowały skierowaniem zawiadomień do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły nieustalenia i niepobrania należności, co naruszało zapisy art. 5 ust. 1 pkt 1-2 ww. ustawy w związku z § 14 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2010 r. *w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych*.

W wyniku przeprowadzonych kontroli do zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich wystosowano zalecenia pokontrolne, mające na celu wyeliminowanie oraz zapobieżenie powstawaniu ich w przyszłości. Z informacji otrzymanych od kierowników jednostek kontrolowanych wynikało, że zalecenia zostały zrealizowane. W jednym przypadku odpowiedzi udzielono nieterminowo. W przypadku 2 jednostek, ze względu na charakter ujawnionych nieprawidłowości, realizacja zaleceń podlega nadal bieżącemu monitorowaniu.

3.2.1.2. Zakład Poprawczy i Schronisko dla Nieletnich w Mrozach.

Kontrola dotyczyła zasadności wniesionej do Ministerstwa Sprawiedliwości skargi. W wyniku kontroli ustalono m.in.:

- niespektowanie postanowień obowiązującego w jednostce regulaminu udzielania zamówień publicznych,
- bezpłatne korzystanie przez dyrektora z przydzielonego mieszkania służbowego,
- nieustalenie należności z tytułu dochodów budżetu państwa poprzez nierozliczenie należności z tytułu wywiezionego z jednostki złomu, co naruszało § 14 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów *w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych*,
- ponoszenie przez jednostkę wydatków na oświetlenie terenu budynku, który nie był już w jej trwałym zarządzie, co dowodziło niegospodarnego wydatkowania środków publicznych, czym naruszono art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy *o finansach publicznych*,
- rozwiązanie w dwóch przypadkach z pracownikami stosunku pracy z przyczyn nieuzasadnionych i z naruszeniem przepisów,
- zawarcie umów o pracę, których postanowienia były niezgodnie z obowiązującymi przepisami.

Jak wynika z udzielonej przez jednostkę odpowiedzi, wydane zalecenia pokontrolne zostały przez kierownika jednostki zrealizowane.

3.2.1.3. Schronisko dla Nieletnich w Warszawie-Okęciu.

Kontrola doraźna obejmowała swoim zakresem następujące zagadnienia: pobieranie opłat związanych z korzystaniem z lokali mieszkalnych, dokonywanie wydatków ze środków budżetowych oraz zatrudnianie pracowników. Kontrola ujawniła m. in.:

- nieprzestrzeganie przepisów ustawy *Prawo zamówień publicznych* poprzez niewłaściwe dokumentowanie postępowania o zamówienie, niezamieszczanie ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych niezwłocznie po zawarciu umowy,
- niedokonywanie aktualizacji odpłatności za centralne ogrzewanie z uwagi na wzrastającą cenę opału w celu oszczędnego i gospodarnego wydatkowania środków budżetowych,

- stosowanie niejednolitych i niezgodnych z procedurą wewnętrzną, obowiązującą w jednostce, zasad przeprowadzania naboru nowych pracowników, niezapewniających w wystarczający sposób konkurencyjności naborów.

Czynności kontrolne w jednostce, zgodnie z przyjętymi do planu założeniami, zostały zakończone w 2012 roku, jednakże zalecenia pokontrolne wystosowano do jednostki w roku 2013. Termin wyznaczony do udzielenia odpowiedzi o wykonaniu lub stanie realizacji zaleceń pokontrolnych upływa w dniu 15 marca.

3.2.2. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie przestrzegania przepisów ustawy *Prawo zamówień publicznych* przy realizacji zamówień na prace remontowe oraz prawidłowości rozliczenia umowy na realizację remontu budynku Sądu Rejonowego w Zielonej Górze. Stwierdzono w szczególności, iż:

- specyfikacja istotnych warunków zamówienia w związku z wykonaniem projektu budowlanego wykonawczego została zatwierdzona przez dyrektora przed złożeniem wniosku i zatwierdzeniem go pod względem finansowym,
- umowa o zamówienie publiczne, dotycząca remontu zawierała niespójne postanowienia w zakresie możliwości realizowania przedmiotu umowy przez podwykonawców,
- w zakresie postępowania, dotyczącego robót remontowych branży elektrycznej, w ogłoszeniu zmieniającym ogłoszenie o zamówieniu zamieszczonym w Biuletynie Zamówień Publicznych nie zawarto informacji o zmianie terminu składania ofert; ponadto ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych z naruszeniem terminu wynikającego z art. 95 ustawy *Prawo zamówień publicznych*.

Zalecenia pokontrolne, zgodnie z nadesłaną informacją z jednostki kontrolowanej, zostały zrealizowane w wyznaczonym terminie.

3.2.3. Sąd Okręgowy w Gdańsku oraz Sąd Rejonowy w Sopocie.

Kontrole doraźne dotyczyły prawidłowości wydatkowania środków finansowych na remont pokoi gościnnych przy Sądzie Rejonowym w Sopocie, a także zasadności, celowości oraz sposobu prowadzenia remontu ww. pokoi.

Wyniki przeprowadzonych kontroli wskazały na fakt nieposiadania przez zlecającego zadanie szczegółowej dokumentacji, która pozwalałaby, podpisując porozumienie na wykonanie projektu budowlano-wykonawczego, określić wartość zadania oraz umożliwić rozpoczęcie jego realizacji. Ponadto, zadanie dotyczące prac budowlanych realizowano z naruszeniem zasad gospodarności.

Przekazane do Wydziału Kontroli w wyznaczonym terminie informacje, stanowiące odpowiedź na przekazane wystąpienie pokontrolne, wyczerpywały treść wydanych zaleceń pokontrolnych.

3.2.4. Instytut Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie.

W ramach upoważnień do kontroli w Instytucie Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie przeprowadzono dwie kontrole w zakresie prawidłowości gospodarowania środkami publicznymi, jak również dokonania oceny aktualnego stanu realizacji zadań realizowanych przez Instytut oraz aktualnego stanu zatrudnienia. Stosownie do powyższego zakresu po przeprowadzeniu kontroli ustalono, że w jednostce zawierano umowy zlecenia, których zakres przedmiotowy wskazywał, iż część zleconych na ich podstawie zadań mogłaby być wykonywana na podstawie umów o pracę, co nie spowodowałoby przekroczenia przyznanego przez Ministerstwo Sprawiedliwości limitu etatów. Ponadto, nie przestrzegano aktualnych wytycznych Ministerstwa Sprawiedliwości w zakresie zatrudnienia w jednostce oraz zaciągania zobowiązań.

Z informacji otrzymanej od Kierownika jednostki kontrolowanej wynikało, iż zalecenia zostały przez kontrolowanego zrealizowane w wyznaczonym terminie.

3.2.5. Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych Ministerstwa Sprawiedliwości (kontrola wewnętrzna).

Kontrola w Departamencie Informatyzacji i Rejestrów Sądowych swoim zakresem obejmowała prawidłowość organizowania, prowadzenia, nadzorowania i koordynowania prac związanych z zarządzaniem środkami finansowymi przy realizacji projektów informatycznych prowadzonych przez Departament. W wyniku podjętych czynności ustalono, m.in.:

- w procedurach wewnętrznych Departamentu nie określono zapisów, które umożliwiałyby monitorowanie i ustalenie: liczby projektów, kwot poniesionych oraz planowanych do poniesienia wydatków związanych z ich realizacją i wdrożeniem (w rozbiciu na poszczególne lata), kwot poniesionych oraz planowanych do poniesienia wydatków związanych z ich utrzymaniem (w rozbiciu na poszczególne lata), kosztów zakupu oraz kosztów utrzymania urządzeń informatycznych wykorzystywanych do obsługi poszczególnych projektów (w rozbiciu na poszczególne lata);
- rejestr projektów prowadzony był w sposób uniemożliwiający wykorzystanie zawartych w nim danych pod kątem budżetu zadaniowego; nie wskazano ponadto osoby odpowiedzialnej za prowadzenie rejestru projektów i zadań,
- ewidencję umów prowadzono w sposób uniemożliwiający monitorowanie i ustalenie wydatków/kosztu danej umowy wieloletniej,

W wyniku przeprowadzonej kontroli wydano zalecenia pokontrolne, mające na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości i zapobieżenie powstawaniu ich w przyszłości.

3.3. Kontrola koordynowana w Ministerstwie Sprawiedliwości przeprowadzona na zlecenie Prezesa Rady Ministrów.

Na podstawie art. 8 ust. 2 i 3 ustawy o *kontroli*, na zlecenie Prezesa Rady Ministrów, w Ministerstwie Sprawiedliwości została przeprowadzona kontrola koordynowana w zakresie zatrudniania osób niepełnosprawnych w służbie cywilnej. Czynności kontrolne realizowali pracownicy Wydziału Kontroli Biura Ministra Ministerstwa Sprawiedliwości.

Z uwagi na charakter oraz tryb kontroli wystąpienie pokontrolne oraz stosowne zalecenia, wydane w odniesieniu do stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień, zostały przekazane do jednostki kontrolowanej przez Prezesa Rady Ministrów.

IV. Podsumowanie.

Wydział Kontroli, przeprowadził w 2012 roku łącznie 33 kontrole, w tym 13 kontroli ujętych w „Planie kontroli Wydziału Kontroli na 2012 rok” oraz 20 kontroli pozaplanowych. Spośród łącznej liczby kontroli, w przypadku 28 proces kontrolny w 2012 roku został zakończony wystąpieniem pokontrolnym lub innym równoważnym dokumentem. W pozostałych przypadkach zalecenia pokontrolne przekazano do jednostek w kolejnym roku. W okresie sprawozdawczym potwierdzono tendencję wzrastających co roku potrzeb w zakresie realizacji kontroli poza rocznym planem, tzn. kontroli, które są podejmowane w trybie doraźnym w odpowiedzi na zidentyfikowane na bieżąco ryzyka.

W wyniku zakończonych kontroli kierownikom jednostek kontrolowanych, w uzasadnionych przypadkach, przekazane zostały wystąpienia pokontrolne, wskazujące na ujawnione w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia oraz zawierające zalecenia mające na celu wyeliminowanie nieprawidłowych działań oraz zapobieżenie ich powstawaniu w przyszłości. W odpowiedzi z jednostek kontrolowanych otrzymano informacje o wykonaniu zaleceń pokontrolnych bądź o bieżącym stanie i stopniu ich realizacji.

Wyniki kontroli wskazały na wystąpienie nieprawidłowości i uchybień w obszarach objętych kontrolą, w tym w szczególności w zakresie: gospodarowania zasobem mieszkaniowym, będącym w dyspozycji kontrolowanych w 2012 roku jednostek, dokonywania zamówień publicznych w związku z realizacją zakupów, robót budowlanych czy zlecaniem usług, w zakresie zarządzania depozytami wychowanków zakładów poprawczych lub schronisk dla nieletnich, przestrzegania czasu pracy w miejscu zatrudnienia czy też w zakresie planowania wydatków oraz sprawowania bieżącej kontroli i monitorowania ich realizacji. Niejednokrotnie stwierdzone nieprawidłowości wskazywały na niegospodarne zarządzanie środkami publicznymi przez te jednostki.

W związku ze stwierdzeniem czynów noszących znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. *o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych* skierowano również zawiadomienia do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych.

W przypadku kontroli doraźnych o ujawnionych nieprawidłowościach na bieżąco informowane było Kierownictwo Ministerstwa Sprawiedliwości. Wyniki poszczególnych kontroli przekazano także do komórek wewnętrznych Ministerstwa Sprawiedliwości, sprawujących merytoryczny nadzór nad jednostką kontrolowaną lub obszarem jej działalności, który objęto kontrolą.

Zwrócić należy uwagę na fakt, iż oprócz funkcji korygującej kontrola spełniała również funkcję profilaktyczną, instruktażową oraz doradczą. Istotą kontroli nie było jedynie wskazywanie nieprawidłowości w poszczególnych obszarach działalności, ale również zainicjowanie działań naprawczych podejmowanych przez kontrolowanego oraz propagowanie wdrażania pozytywnych praktyk i rozwiązań zapobiegających powstaniu nieprawidłowości w przyszłości.